ו: מיל יח: תמול' יח.], ג) ר"מ מ"ו, ד) ב"ק פח: 5. ב"ח צי ר"ד

ב"מ לו. ב"ב נ. קלו: קלו. יבמו' לו: [גיטין מו: מח.

ערכין כו:ן, ה) ויבמות שם

עלפין פון, של פון ולחומפי ודף פון נדה מד: [מומפי פט"ון, ו) [ע" רש"י במות עב. ד"ה שמי ערלותן, על [ויקרא יבן, מ) [לעיל

קלב.ן, ע) ופרשת לך לך סימו

נוז.

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה ה"ג הא מילתא וכו' כילד להח

שלקח שפחה מעוברת

יהטבילה ואח"כ ילדה:

(כ) תום' ד"ה כגון שלקח זה וכו' הך רצומא ואמאי קאמר לקח שפחה וולדה

קממר לקח שפחה וולדה עמה זו היא מקנת כסף שנימול לאחד אפילו לקח

מעוברת נמי:

גליון הש"ם

בתנאי יש ידיד בית בו'. תימה היכי משמע ליה מתוך הך ברייתה דרבי חמה תלי טעמה בטומחת לידה לעולם אימא לך דסבר יולא דופן נימול לח' והאי דמלריך טבילה בשפחה

> ביבמות בפרק החולץ (דף מו.)א: בגון שלקח וה שפחה ווה עוברה. פירש בקונטרס דהוי מלי למימר כגון שלקח שפחה מעוברת וילדה קודם טבילה אלא רבותא נקט דאפילו בטבלה ואח"כ ילדה משכחת לה מקנת כסף נימול לח׳ב וקשה לר״י דא"כ ת"ק דלעיל ה"ל למינקט נמי הך רבותא ואמאי קאמר (ב) מקנת כסף נימול כו׳ג אפילו לקח מעוברת נמי אלא שלקח זה שפחה וזה עוברה אלא ודאי להח זה שפחה וזה עוברה הוי שפיר דומיא דלכס™ וכגירסת שאילתות דרב אחאי נראה לר"י דגרסה כגון שלקח שפחה וולדה עמה מיהו תימה לר"י דהוה מלי למינקט רבותאר אפילו בלא ולדה עמה כגון שלקח שפחה מעוברת וילדה קודם טבילה וי"ל דניחא ליה למינקט כדקתני בברייתא במילתיה דת"ק ועוד אומר ר"י דמשום דהנך קראי נימול לאחד ונימול לשמונה דיליד בית ומקנת כסף כתיבי בפרשת לך לך הלכך ניחא לאשכוחינהו בכה"ג דשייך קודם מתן תורה דלא הוה טבילה ואע"ג דיליד בית נימול לא׳ לר׳ חמא לא משכחת לה אלא אחר מתו תורה בילדה ואח"כ טבלה מיהו כל מה שיכול לקיים לפני מתן תורה מקיים: כגון שלקחה ע"ם שלא להמבילה. וכדמפר׳ בינמות נפרק החולך (דף מח:) דלקח על מנת שלא

> לגיירו יכול להשהותו הרבה: בל ששהה שלשים יום באדם וח' ימים בבהמה. אינן שוין דיום שמנה כלחחר שמנה כדמוכח לקמן דעבד להו עיגלא תילתא ביומא דשבעה וקאמר אי איתרחיתו עד לאורתא הוה אכלינן מיניה ויום שלשים כלפני שלשים כדתנן בבכורות בפ׳ יש בכור לנחלה (דף מע.) ואפילו רבי עקיבא דפליג לא קאמר אלא דמספקא אם הוא כלפני שלשים או כלחחר שלשים ולענין אבילות אפילו ר"ע מודה דהוה כלפני שלשים משום

דהלכה כדברי המיקל באבל:

משום לבענין אחר אינה חשובה גיורת עד שתטבול כדנפקא לן ונתחדשה הלכה איני והא איתמר יוצא דופז שומי שיש לו שתי ערלות רב הוגא ורב חייא 🕫 בר רב חד אמר מחללין עליו את השבת וחד אמר אין מחללין עד כאן לא פליגי אלא לחלל עליו את השבת יאבל לשמנה ודאי מהלינן ליה יהא בהא תליא כתנאי יש יליד בית שנימול לאחד ויש יליד בית שנימול לשמנה יש מקנת כסף שנימול לאחד ויש מקנת כסף שנימול לשמנה יש מקנת כסף שנימול לא' ויש מקנת כסף שנימול לשמונה כיצד ילקח שפחה מעוברת ואח"כ ילדה זהו מקנת כפף הנימול לשמונה לקח שפחה וולדה עמה זו היא מקנת כסף שנימול לאחד ויש יליד בית שנימול לשמנה יכיצד לקח שפחה ונתעברה אצלו וילדה זהו יליד בית הנימול לשמנה רב חמא אומר ילדה ואח"כ המבילה זהו יליד בית שנימול לאחד המבילה ואחר כך ילדה זהו יליד בית הנימול לשמנה ותנא קמא לא שני ליה בין המבילה ואח"כ ילדה בין ילדה ואח"כ המבילה ראע"ג ראין אמו ממאה לידה נימול לשמנה (אמר רבא) בשלמא לר' חמא משכחת לה יליד בית נימול לא' יליד בית נימול לח' מקנת כסף נימול לא'

ומקנת כסף נימול לח' ילדה ואח"כ המבילה זהו יליד בית שנימול לאחד המבילה ואח"כ ילדה זהו יליד בית שנימול לח' מקנת כסף נימול לשמנה כגון שלקח שפחה מעוברת והטבילה ואח"כ ילדה מקנת כסף נימול לאחד כגון °שלקח זה שפחה וזה עוברה אלא לת"ק בשלמא כולהו משכחת להו אלא יליד בית נימול לאחד היכי משכחת לה אַ״ר ירמיה

בלוקח שפחה לעוברה הניחא מלמ"ד קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי אלא למ"ד קנין פירות כקנין הגוף דמי מאי איכא למימר אמר רב משרשיא בלוקח שפחה ע"מ שלא להמבילה ∘תניא ר"ש בן גמליאל אומר הכל ששהה ל' יום באדם אינו נפל שנאמר יופדויו מבן חדש תפדה ישמנת ימים בבהמה אינו

נפל שנאמר יומיום השמיני והלאה ירצה

לקרבן וגו' הא לא שהה ספיקא הוי מימהל

ונחעברה אצלו לא הוי עובר מקנס כסף אלא יליד ביח שנימול לח׳ דדומיא דלכם הוא. ולקמיה מפרש יליד ביח הנימול לאחד אליבא דמ״ק:

רבי המח אומר. הטבילה לשם עבדות וחלה עליה שם תורת שפחת ישראל דנתחייבה בכל מצות שהאשה חייבת בהן והויא טמאה לידה

זהו יליד בית שנימול לח': ילדה והטבילה זהו יליד בים שנימול לחחד. דכל שחין חמו טמחה לידה חין ממתינין לו לח' כרב חסי: בשלמח לרבי חמא. דשני בין הטבילה ואחר כך ילדה לילדה ואח"כ הטבילה: משכחת לה. כולהו יליד בית נימול לאחד ילדה ואח"כ הטבילה יליד

בית נימול לח' הטבילה ואח"כ ילדה ושניהם בשנחעברה אצלו דלא הוי מקנת כסף. מקנת כסף נימול לח' כגון שלקח שפחה מעוברת

וילדה לאחר שהטבילה. מקנס כסף הנימול לא׳ כגון שלקח זה שפחה וזה עוברה דכיון דאין לבעל העובר חלק באמו לאו דומיא דלכם הוא.

ה״ה נמי דמלי לפלוגי במקנת כסף בין ילדה ואחר כך הטבילה בין הטבילה ואחר כך ילדה ולמימר מקנת כסף נימול לא׳ כגון שלקח שפחה מעוברת ועוברה וילדה ואחר כך הטבילה אלא רבותא אשמעינן דאפילו בהטבילה ואח"כ ילדה משכחת לה. והא דשני מקנת כסף נימול לא' לרבי חמא מלת"ק ולא אמר כגון שלקח שפחה וולדה עמה משום דאם כן ילדה קודם טבילה היא ומאי איריא נולד קודם שלקחה

אפילו נולד משלקחה למי לרבי חמא לימול לא': אלא יליד בים נימול לא' היכי משכחם לה. הא ודאי דומיא דלכם הוא הואיל ולאי בטומאת לידה תליא לדידיה: בלוקח שפחה לעוברה. ואפילו מישראל דהויא טמאה לידה שכבר טבלה לאו דומיא דלכם הוא הואיל ואין לו חלק באמו: **הניחא כו'.** פלוגמא דר"ל ורבי יוחנן בבבא במרא (דף קלו): **שלקחה על מנח שלא להטבילה.** דלא שייכא בה מורת חיובא דמלומ

כלל דלאו דומיא דלכם הוא אבל לטומאת לידה לא חיישינן בילדה ואח"כ הטבילה: **ופדויו**. בבכור אדם כתיב: **מבן חדש**. מדחלי בהכי

שמע מינה עכשיו נתברר שהוא בן קיימא ולא קודם לכן: הא לא שהה. שלשים יום באדם ובבהמה ח' ימים ספיקא הוי. הש"ס פריך עלה:

ונסחדשה הלכה. דמי שאמו טמאה לידה נימול בח' ולא אחר: יוצא דופן. שנקרעת אמו: שתי ערלות. שני עורות זה על זה⁰. ואמרי לה שני גידין: **אבל לשמנה ודאי מהלינן.** ואע"ג דיולא דופן אין אמו טמאה לידה: **הא בהא חליא**. וחילול שבת חלי במילה לח' דמי שנימול לח׳ דוחה שבת ומי שאינו נימול לח' אינו דוחה השבת דכי

ואפילו בשבת בנימול לח' כתיב: כסנאי. הא דרב אסי: ה"ג הא מילתה בשחלתות דרב חחחיש כילד להח שפחה (ה) ואחר כד ילדה זהו מקנת כסף שנימול לשמונה לקח שפחה וולדה עמה זהו מהנת כסף שנימול לחחד לקח שפחה ונחעברה אצלו וילדה זהו יליד בים שנימול לה' רבי חמא אומר הטבילה ואחר כך ילדה זהו יליד בית שנימול לה' ילדה ואח"כ העבילה זהו יליד בים שנימול לה' בשלמה לר' המה משכהם לה יליד בית כדקתני מקנת כסף שנימול לשמנה כגון שלקה שפחה ואחר כך ילדה נימול לא' נמי כגון שלקה שפחה וולדה עמה אלא לח"ק כו'. ובספרים שלנו כתיב נימול לאחד נמי כגון שלקח זה שפחה וזה עוברה.

ונראה בעיני דהא דלא גרים

בשאלתות כגון שלקח זה שפחה חה

עוברה משום לקשיא ליה מאי דוחקיה

לאוקמיה בשני לקוחות ולשנויי גירסא

דסיפה מרישה דקתני לקח שפחה

וולדה זהו מקנת כסף שנימול לח':

יש יליד בית שנימול לח'. דתרי קרחי

כתיבי ביליד בית ומקנת כסף חד

כתיב ביה ח' וחד לא כתיב ביה ח'

(בראשית יו) המול ימול יליד ביתך

ומקנת כספך ולא מפרש ביה לח׳

ימים וכתיב (שם) ובן שמונת ימים

ימול לכם כל זכר לדורותיכם יליד

בית ומקנת כסף ומסתברא דהאי

דמפרש ביה לשמנה היינו היכא דדמי

לישראל מעליא שנולד בביתו של

ישראל משקנאו דדומיא דלכם בעינן דכתיב בההוא קרא ימול לכם כל

זכר והדר יליד בית ומקנת כסף.

הלכך לקח שפחה מעוברת וילדה

הרי זה מקנת כסף דגוף שלם הוא

במעי אמו וקנאו שנימול לח׳ דדומיא

דלכם הוא שנולד ברשותו של ישראל.

לקח שפחה וולדה עמה שכבר ילדתו

ואע"פ שלא עברו עליו ח' ללידתו

מלו מיד כדכתיב המול ימול וגו'

דלאו דומיא דלכם הוא. לקח שפחה

כתיבי וביום השמיני דילפינן מיניהחי

. גמ' שלקח זה שפחה וזה שנברה. עיין בשער המלך פי"ב מהל' (נדה) [נדרים] ה"י ובקלות החושן סי' רע סעיף א ובספר כתובה בדף א בתד"ה (א"ה) [מטבילין]: שם שמנת ימים בבהמה. עי מנחות דף לו ע"א תד"ה שומע אני:

רבינו חננאל

ומקשינן עלה וכל שאמו טמאה לידה נימול לשמונה ומי שאין אמו טמאה לידה אינו נימול לשמנה. והרי אינו נימול לשמנה, והרי
יוצא דופן שאין אמו טמאה לידה, דתניא וילדה עד שתלד ממקום הולד פרט ליוצא דופן, ר' שמעון אומר יוצא דופן, הרי הוא כילוד וחייבין עליו קרבן וכלבד שהוא פטור מחמש סלעים. שהוא פטון מהומש טלעים. ואיתמר יוצא דופן ומי שיש לו ב' ערלות, רב הונא ורב חייא בר רב, חד אמר מחללין עליו את השבת וחד אמר אין מחללין עליו את השבת, עד כאן לא פליגי אלא לחלל עליו את השבת אבל ודאי לשמונה מהלינן ליה. ופרקינן הא בהא תליא, האומר . עליו את השבת סבר נימול לח׳ והאומר אין מחללין סבר אינו נימול לשמונה. ואמרינן דברי רבה כתנאי, זה התנא שאמר . שפחה ועוברה עמה נימול שפווו דעובו היכוור לח", פי' קנה שפחה גויה ועוברה, נמצא זה העובר מקנת כסף, וקודם שיטבלנה עודה בגיותה ילדתו כיון שיגיע ליום שמיני חייב למולו ואע"פ הו מקנת כסף הנימול דהו מקנת כפף הנימוד [לשמונת] דלא כרבה. ורכ אחא אמר ילדה כו'. קיי"ל דכלהו תנאי מא"י אינון לפיכך קרי להו רבי בר מתלת דוכתי, דאנ"א דרנא אינון קרי להו רב, רב אבא בהאשה שנפלו לה אב אבא בהאשה שנפלו לה אב אבר בהאשה שנפלו לה נכסים, ורב אבא נמי בג' שאכלו כאחד ורב חמא בהדא דוכתא. ורב אחא אמר ילדה ואח"כ הטבילה מאחר שאין אמו טמאה לידה אינו נימול לשמונה אלא ליום אחד כרבה. וזהו שאמר רבה, לרב חמא דבעי

בית נימול לשמונה, כגון

מימהל שהטבילה ואח״כ ילדה. מקנת כסף נימול לשמונה כגוז שלקח שפחה ועוברה עמה. וגם זו הטבילה ואח״כ ילדה. ומפני מה לא מביא ואינו קורא קניז פירות לאו כקניז הגוף דמי, ובבא בתרא בפרק יש נוחליז וקלון מכר הבז בחיי האב וכו', ובמס' יבמות מבה זהו קוח קבן כידוד את בקבן הגוך דכי דבה בהוה. בפרק החולץ [ניו] כמו כן, דות אחת מגד הלכות כריש לקיש כמו שאמר רבה הלכתא כריש לקיש בהני תלת חדא הא, אבל בכל מקום שיש מחלוקת בין ר׳ יוחנן וריש לקיש הלכה כר׳ יוחנן לבד מהני תלת.

ם זו זוטב ... ילדה ובין ילדה ואח״כ לרמ זה שפחה וזה עובר זהו יליד. "רי מרר זה י ירש בה טבילה, כיון שהפריש מקודם לזה בין הטבילה ואח״כ ילדה ובין ילדה ואח״כ הטו זימי) [מי] לא שמעת לה. לקח שפחה ועוברה עמה זהו מקנת כסף שנימול לשמונה. לקח זה שפחה וזה עובר זהו יליד נימול לאחד דברי הכל הוא. כי פליגי בילדה ואח״כ הטבילה ת״ק סבר גם זה יליד בית נימול לשמונה, ורב אחא סבר זה בית נימול לאחד. ושאר השמועה פשוטה היא. תניא רשב"ג אומר כל ששהה באדם שלשים יום אינו נפל שנאמר ופדויו מבן חדש תפדה. שמונת ימים בכהמה אינו נפל שנאמר ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה. הא לא שהה ספק.

לה א מיי׳ פ״א מהל' מילה הלכה יא טוש״ע א״ח סי׳ שלא סעיף ה וי״ד סי׳ רסו סעיף י: לו ב מיי׳ שם הלכה ז סמג עשין כו טוש"ע י"ד סי עשין כז טוש"ע י"ד סיי רסב סעיף ג וסימן רסו סעיף י לז ג ד מיי שם הלכה ד ה סמג שם טוש"ע י"ד סיי רסו סעיף א: לח ה מיי׳ שם הלכה יג ופ״א מהל׳ יבום ומליצה הלכה כב ופ"ב מהלי רוצח ושמירת נפש הלכה ו ופ"א מהל' אבל הלכה ו סמג עשין נא ועשין דרבנן ב טוש"ע י"ד סי׳ שת סעיף ל וסי׳ שעג סעיף ד וסי׳ שעח סעיף ו וטוש"ע אה"ע סי' קנו סעיף ד: למ ו מיי' פ"ד מהל' מאכלות אסורות הלכה ד (ופ"ג מהלי איסורי מזבח הלכה ח) סמג לאוין עה וקלג עשין :קעח

תורה אור השלם

1 ופרוייו מבן חדש תפדה בערכר כסף חמשת שקלים בְּעַרְ בְּיָף בָּטָף חֲמַשְׁת שְׁקְלִים במדבר יח טז 2 שור או בשב או עז בִּי יִילָד רְהָיָה שִׁבְעַת יְמִים תַּחָת אָמוֹ וּמִיוֹם הַשְׁמִינִי וְהָלְאָה יַרְצָה לְקָרְבֵּן אָשֶּה לַיְיָ: ויקרא כב כז לַיִּיָּ:

מוסף רש"י

. כל ששהה ל׳ יום באדם. משנולד חי שלשים יום (יבמות לו:) שחיה שלשים יום (שם פ:). אינו נפל. ואפילו לא כלו לו חדשי עיבור. דאמרינו לשבעה נגמרה לורתו ואשתהי נשבעה נגמרה נורחו וחשחהי עד שמיני (שם פ:) ופוטר את אמו מן החלילה (שם דו:), ספיקא הרי. וחוללת ולא מתייבמת, ודוקא אי מספקא לן אי כלו לו חדשיו אי לא, . אבל אי קים לן דכלו לו חדשיו מנכ מי קים קיכט ט מומי תנן במסכת נדה (מג:) תינוק בן יומו פוטר מן היבוס (יבמות לו:).

מוסף תוספות

א. והוי כלוקח שפחה שלא להטבילה דשמעתין. מוס' הרח"ש. ועי חכמת מוס', מהרש"ח, ועי חכמת שלמה, מהרש"ח, ועפ"ח. ב. כגון שלקח זה שפחה ב. כגון בדלא הוי דומיא וזה עובר דלא הוי דומיא דלכם. מוס' הרל"ש. ג. לקח שפחה וולדה עמה. תוס׳ שפותו ודרו עבוד. עום הלח"ש, T. כיון שהאם והעובר שניהם של ישראל הם. מוס' הלח"ש ועי מהרש"א. ה. נימול לאחד. הם. מוס' הרל"ם ועי' מהרע"ל. ה. נימול לאחד. מוס' הרל"ע. 1. לר' חמא מקנת כסף נמול לאחד. תוס' הרא"ש.

רב נסים גאוז הניחא למאז דאמר קניו

הניחא למאן דאמר קנין פירות [לאו] כקנין הגוף דמי, אלא למאן דאמר קנין פירות (לאו) כקנין הגוף דמי. ומחלוקת היה על זה בין ר׳ יוחנן ובין ריש לקיש, בן, ייינוך די סיק ס, ותמצא מחלוקתם בהרבה מקומות מן התלמוד. במסכת גיטין בפרק השולח גט לאשתו (דף מזן איתמר המוכר שדהו לפירות ר׳ יוחנז אמר מביא וקורא ריש יוונן אמו מביא קוו איינו לקיש אמר מביא ואינו קורא, ר' יוחנן אמר מביא וקורא קנין פירות כקנין הגוף דמי, ריש לקיש אמר